

Трябва да се има пред вид обаче и обратното положение. В много отношения действието на определен фактор бива покрито от противоположното действие на отрицателно действащи фактори или недостатъчно активното действие на други фактори, в резултат от което не може да се отбележи в достатъчна степен действието на определен фактор.

Но и това, което иначе бихме могли да считаме за отделен вид фактор с определен начин на действие, представлява от себе си сложен комплекс от елементи, дадени в различни съотношения и с различно значение при изменящите се условия, като никой от тези елементи или дори група елементи не биха могли да се вземат за достатъчно изразителни по отношение на цялото. Типичен пример за това е технологията на селскостопанското производство и по-специално агротехниката. Агротехниката е основен фактор за повишаване на добивите и с това за висока производителност на труда, само когато е дадена като система от мероприятия съобразно с конкретните условия. Не може действието на целия комплекс от мероприятия (агрокомплекса) да бъде достатъчно пълно представен в действието на отделните мероприятия, колкото и важно звено да представляват те в общия комплекс. Самият комплекс има своето определено положително действие само и доколкото е рационално съставен и проведен, което пък в различните конкретни условия може да означава различни неща.

Аналогични особености и затруднения трябва да се отбележат и относно други видове фактори: климатични промени, състав и състояние на почвата, механизацията и пр.

Значителни затруднения може да се явят и поради липса на достатъчно количество надлежни данни относно разпространението и действието на даден фактор. По-специално това важи за механизацията на производството, изобщо за техниката в селското стопанство.

Отделните фактори може да имат при това различно значение от гледна точка на разхода на труд и от гледна точка на продукцията. Подобрената агротехника най-често означава допълнителни или разширени операции и това може да се свързва с изискването на допълнителен труд, като същевременно носи увеличение на продукцията и, в краен резултат, повишена производителност на труда. Различно от това повишената техника и механизацията на производството е от значение на първо място за съкращаването разхода на труд, на второ място като основа и елемент на подобрена агротехника и за увеличение на продукцията, следователно, за решително повишение производителността на труда. Различно е действието и на останалите фактори: личните качества на работниците и на ръководителите, размерите на стопанството, организационните му основи и др.

Нужно е с оглед на това да може да се отчете различното движение на труда и продукцията и да може да се свърже това различно движение със съответното състояние и действие на определени фактори.

Обусловеността на производителността на труда от фактора или факторите се изразява в различни форми, в зависимост от характера на самата обусловеност и от задачите на анализа и обективните възможности за повече или по-малко задълбочен и разширен анализ.

Различно се изразява обусловеността според вида на признака, в който е изразен съответният фактор. Когато този признак е чисто качествен (атрибутивен), съпоставянето изразява една обусловеност на